

Styczeń 2011 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

**Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych**

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Edyta Dąbrowska
2. Marta Marzena Sosnowska

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

<http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

3. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2010r. – styczeń 2011r. (w cenach bieżących).

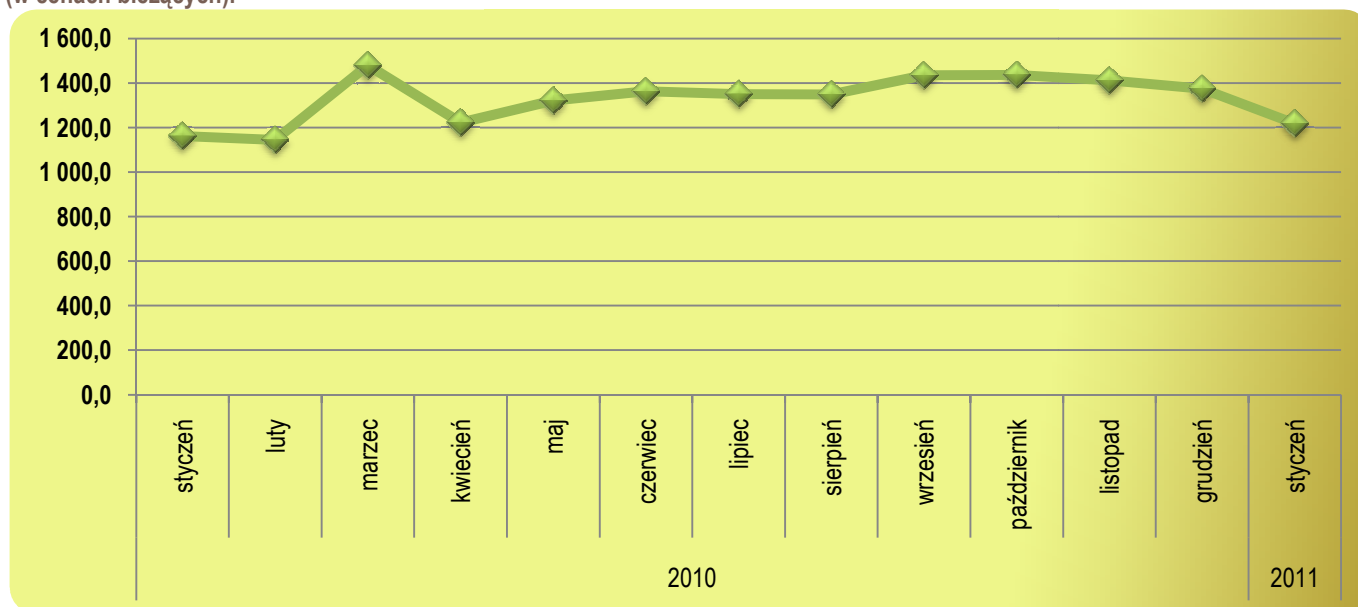

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		I kw. 2009	II kw. 2009	III kw. 2009	IV kw. 2009	I kw. 2010	II kw. 2010	III kw. 2010
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	.	419,1	671,8	1 010,7	.	410,0	602,5
	Polska	.	43 650,7	64 326,2	94 063,1	.	34 452,8	55 837,5
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	7 519,6	15 846,8	24 127,0	32 087,5	7 462,1	14 851,0	21 444,4
	Polska	453 459,6	927 341,3	1 415 674,7	1 932 978,3	457 778,6	956 711,8	147 2871,0
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	7 495,9	15 414,8	23 190,6	30 899,2	7 291,3	14 438,7	20 717,9
	Polska	440 125,4	882 269,7	1 342 742,5	1 837 000,3	434 978,4	906 115,1	1 391 377,5
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	266,9	572,6	903,1	1 221,1	164,8	441,6	657,1
	Polska	22 058,7	45 554,2	69 137,0	93 070,8	21 020,9	47 408,6	75 421,8
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	23,9	432,3	935,2	1 187,2	170,8	412,4	733,7
	Polska	13 382,2	45 078,0	72 953,1	95 914,5	22 827,2	50 575,7	81 117,1
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	9,5	359,1	799,5	982,9	126,2	335,9	614,5
	Polska	9 760,5	37 055,6	60 043,9	78 865,4	18 280,4	41 808,4	67 534,4
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	0,3	2,7	3,9	3,7	2,3	2,8	3,4
	Polska	3,0	4,9	5,2	5,0	5,0	5,3	5,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	0,1	2,3	3,3	3,1	1,7	2,3	2,9
	Polska	2,2	4,0	4,2	4,1	4,0	4,4	4,6

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2010	XII 2010	I 2011
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	89 340	91 876	91 948
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 161,4	1 374,6	1 217,4
	Polska	67 008,0	82 301,7	77 949,0
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	61,3	270,3	70,5
	Polska	3 048,1	11 010,1	3 390,7
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (w mln zł)	490,8	681,5	445,6
	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	77,9	122,8	65,4
	Polska (poprzedni m-c=100)	75,6	125,3	71,4

Komentarz:**Styczeniowe indykatory w woj. podlaskim**

- Styczeń 2011r. to kolejny miesiąc wzrostu liczby podmiotów gospodarki narodowej, zanotowanych w rejestrze REGON, tak w odniesieniu do miesiąca ubiegłego, jaki i w porównaniu do analogicznego miesiąca 2010r.
- W styczniu 2011r. produkcja przemysłowa osiągnęła mniejszą sprzedaż niż miesiąc wcześniej, ale była większa niż przed rokiem.
- W styczniu 2011r. produkcja budowlano – montażowa uległa znacznemu ograniczeniu w stosunku do końca grudnia 2010r., ale równocześnie była wyższa niż przed rokiem.
- Sprzedaż detaliczna towarów uległa zmniejszeniu zarówno w relacji do stycznia, jaki i grudnia 2010r.

Na rynku producenta styczeń 2011r. odznaczył się zarówno pozytywnymi jak i negatywnymi zmianami. Motorem napędzającym regionalną gospodarkę była z pewnością rosnąca liczba podmiotów gospodarczych, która w styczniu wzrosła o 72 w stosunku do końca grudnia 2010r., natomiast w ciągu całego roku o 2608 firm.

W styczniu 2011r. zanotowano wyższy niż przed rokiem poziom produkcji sprzedanej przemysłu (o 56 mln zł), natomiast w porównaniu do końca grudnia 2010r. o 157,2 mln zł niższy.

Produkcja budowlano-montażowa znacznie wyhamowała w styczniu 2011r. w porównaniu do końca grudnia 2010r.– o blisko 200 mln zł, ale w relacji do analogicznego okresu roku ubiegłego była wyższa o 9,2 mln zł.

Charakterystyczne dla pierwszego miesiąca nowego roku było ograniczenie sprzedaży detalicznej towarów, która osiągając poziom 445,6 mln zł było niższa o 235,9 mln zł w relacji do wyniku z końca grudnia 2010r. i o 45,2 mln zł w odniesieniu do stycznia 2010r.

Styczeniowe indykatory w Polsce

- Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w styczniu 2011r. osiągnęła mniejszy pułap niż miesiąc wcześniej, ale większy niż przed rokiem,
- W grudniu 2010r. odnotowano znaczny wzrost produkcji budowlano-montażowej porównując jej wartość do poprzedniego miesiąca i analogicznego miesiąca roku poprzedniego.
- Wartość sprzedaży detalicznej towarów w styczniu 2011r. była mniejsza zarówno w relacji do stycznia, jak i grudnia 2010r.

Wartość produkcji przemysłowej, jaką sprzedano w styczniu 2011r. była wyższa od zanotowanej rok wcześniej o 10941 mln zł, ale niższa od zrealizowanej w grudniu 2010r. o 4352,7 mln zł.

W zakresie sprzedaży detalicznej towarów, tendencje wojewódzkie odpowiadają tym ogólnopolskim. Dla przykładu wskaźniki dynamiki wyraźnie pokazują, że sprzedaż towarów w styczniu 2011r. zmniejszyła się w relacji do początku, jak i końca ubiegłego roku. W styczniu 2011r. sprzedaż detaliczna towarów spadła o 28,6% w relacji do ubiegłego miesiąca, natomiast w styczniu 2010r. w odniesieniu do poprzedniego miesiąca zmniejszyła się o 24,4%. Należy zatem wnioskować, że w początek br. przyniósł wyhamowanie sprzedaży w detalu w większym stopniu aniżeli rok wcześniej w adekwatnym okresie.

Inaczej wskaźniki przedstawiały się w przypadku produkcji budowlano-montażowej, która w styczniu 2011r. wyniosła 3390,7 mln zł i była o 7619,4 mln zł mniejsza niż w grudniu 2010r., ale równocześnie większa o 342,6 mln zł niż przed rokiem.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentację projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
- pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
- koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

*W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w **cenach bieżących**, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany **ceny stałe** (ceny porównywalne lub niezmiennicze) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny*, nr 1 (639), GUS, Warszawa 2011.
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r.*, GUS, Warszawa 2008.
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 1/2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego*, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2008.
5. www.stat.gov.pl.

4. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2010r. – styczeń 2011r.

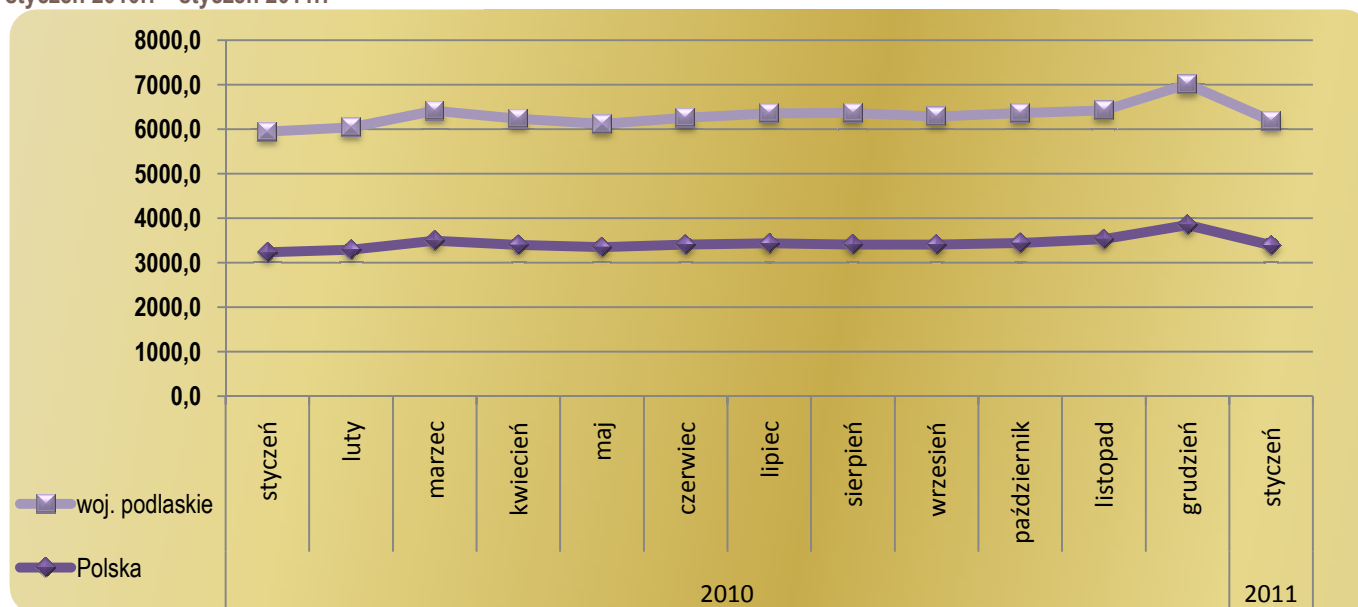

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		I kw. 2009	II kw. 2009	III kw. 2009	IV kw. 2009	I kw. 2010	II kw. 2010	III kw. 2010	IV kw. 2010
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	1 190,9	1 190,8	1 190,7	1 189,7	1 189,3	1 189,2	1 188,9	.
	Polska	38 139*	38 153*	38 174*	38 178	38 175	38 190	38 201	.
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	102,8	103,4	103,1	103,2	103,0	101,8	101,8	.
	Polska	103,3	103,7	103,5	103,3	103,0	102,3	102,2	102,9

* dane zostały zmienione przez GUS w stosunku do wcześniej opublikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2010	XII 2010	I 2011
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	103,5	103,1	.
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	2 712,1	3 162,2	2 796,4
	Polska	3 231,1	3 847,9	3 391,6

Komentarz:

Styczeniowe indykatory w woj. podlaskim

- Styczeń 2011r. przyniósł spadek przeciętnego wynagrodzenia mieszkańców zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w stosunku do ubiegłego miesiąca, ale również niewielki wzrost w relacji do stycznia 2010r.

W styczniu 2011r. przeciętne wynagrodzenie brutto osiągane przez podlaskich pracowników było przeciętnie o 365,8 zł mniejsze niż średnia wyliczona dla całego ubiegłego roku (tj. od stycznia do grudnia 2010r.). Wzrost średniego wynagrodzenia jest natomiast widoczny, gdy porównujemy styczeń 2011r. do stycznia 2010r. gdzie wzrost płac przekracza średnio 84 zł na jednego pracownika.

Styczeniowe indykatory w Polsce

- Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w styczniu 2011r. było niższe niż miesiąc wcześniej, ale wyższe od zanotowanego w styczniu 2010r.

Tendencje w poziomie wynagrodzeń zanotowane w Polsce były adekwatne do tych wojewódzkich, ale przyrosty średnich płac w każdym z przypadków były wyższe. W styczniu 2011r. pracownicy zarabiali średnio mniej niż w grudniu 2010r. – o nieco ponad 456 zł, co jest spowodowane faktem, że do ich wynagrodzenia nie doliczono np. nagród, premii, czy też tzw. 13-tych pensji (o ile pracodawca takowe stosuje), które z pewnością w dalszej części roku podniosą ich średnią pensję. Istotne jest zatem porównanie zarobków w relacji styczeń do stycznia, które pokazuje, w ciągu całego roku średnie płace wzrosły o 160,5 zł.

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

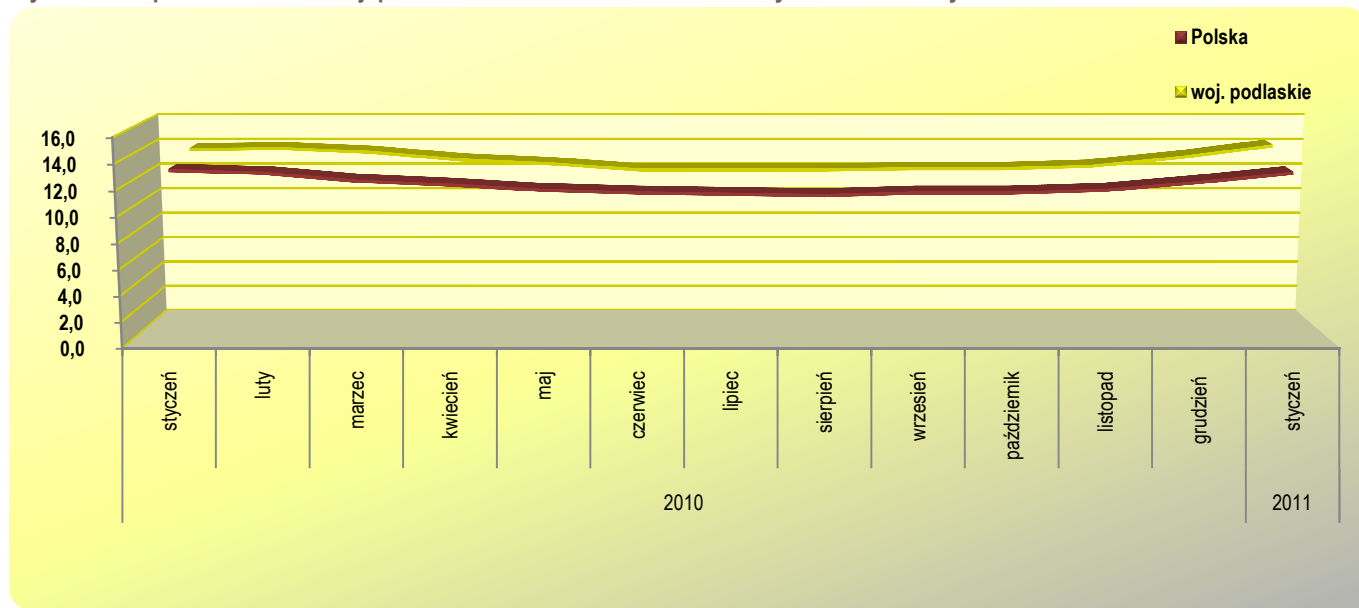
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny*, nr 1 (639), GUS, Warszawa 2011.
- 2) *Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego I, II, III, IV kwartał 2010 r.*, Białystok 2010, 2011.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 1/2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.
- 4) www.stat.gov.pl

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2010r. – styczeń 2011r.

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: styczeń 2010 – styczeń 2011r.

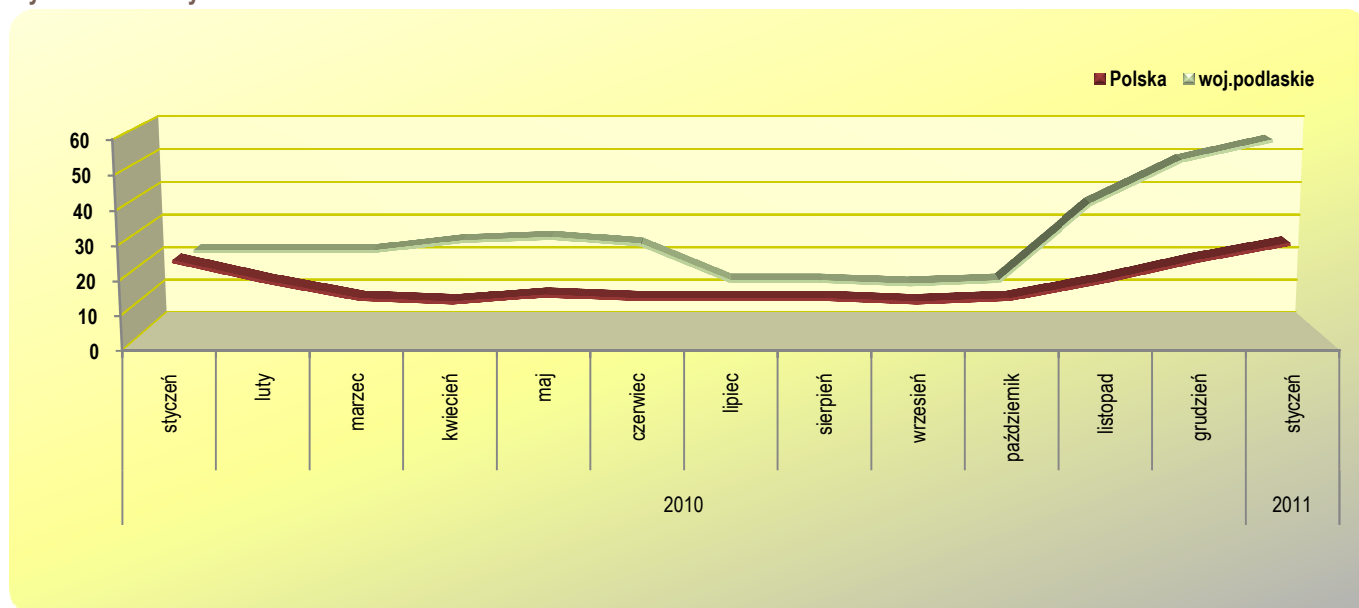

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		I kw. 2009	II kw. 2009	III kw. 2009	IV kw. 2009	I kw. 2010	II kw. 2010	III kw. 2010	IV kw. 2010
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	519	533	552	529	523	539	568	544
	Polska	17 128	17 202	17 159	17 356	17 413	17 676	17 826	17 724
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	54,0	55,1	56,0	54,3	53,3	54,9	56,6	54,6
	Polska	54,5	54,7	55,4	55,1	55,2	55,7	56,2	55,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	49,6	51,2	52,3	50,7	47,3	49,0	51,0	49,6
	Polska	50,0	50,4	50,9	50,4	49,4	50,4	51,1	50,6

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		I 2010	XII 2010	I 2011
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie	96 038	96 412	97 431
	Polska*	5301	5 379	5 501
sektor publiczny	woj. podlaskie	10 022	9 471	9 562
sektor prywatny	woj. podlaskie	86 016	86 941	87 869
Stopa bezrobocia w %	woj. podlaskie	13,6	13,2	14,1
	Polska	12,7	12,3	13,0
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	9 925	9 321	9 905
	Polska	316 795	296 664	302 551
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	4 355	5 595	4 191
	Polska	157 312	200 246	152 271
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	66 739	63 761	69 475
	Polska	2 052 478	1 954 706	2 104 986
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	9 832	7 538	8 861
	Polska	419 212	326 582	359 941
kobiety	woj. podlaskie	30 233	30 210	32 901
	Polska	1 024 893	1 014 792	1 080 451
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	22 214	21 498	23 433
	Polska	901 511	856 432	924 245
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	4 695	4 449	5 201
	Polska	132 629	122 594	137 081
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 881	1 573	1 809
	Polska	72 834	34 792	38 786
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	297	1 388	1 476
	Polska	2 727	61 196	63 246
cudzoziemcy	woj. podlaskie	16 326	272	296
	Polska	463 226	2 970	3 090
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	1 509	15 250	16 871
	Polska	37 687	428 296	466 368
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	5 854	5 712	5 543
	Polska	183 901	185 249	179 832
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	28 662	32 588	34 849
	Polska	826 575	906 302	967 709
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	14 286	14 229	15 142
	Polska	419 429	421 674	447 790
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	19 531	18 029	19 507
	Polska	555 891	516 122	551 585
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie	21 137	20 587	22 303
	Polska	541 058	527 598	564 197

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym

		I 2010	XII 2010	I 2011
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	36 284	33 369	36 165
	Polska	1 189 712	1 107 012	1 192 708
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	4 318	4 179	4 505
	Polska	152 666	155 806	167 236
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	1 238	1 269	1 363
	Polska	30 825	33 180	35 531
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie	3 454	3 419	3 561
	Polska	99 495	100 311	105 270
Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	1 596	876	778
	Polska	60 425	44 800	46 645
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	1 136	441	241
	Polska	32 366	13 544	11 761
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	22	49	55
	Polska	24	24	29

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu

Komentarz:

Indykatory w woj. podlaskim - IV kwartał 2010r. oraz styczeń 2011r.:

- Liczba aktywnych zawodowo, jak również wskaźnik aktywności zawodowej, w IV kwartale 2010r. były niższe niż w poprzednim kwartale, ale równocześnie wyższe niż w analogicznym kwartale roku ubiegłego. Natomiast wskaźnik zatrudnienia osiągnął wartość niższą zarówno w stosunku do poprzedniego, jak i analogicznego kwartału roku ubiegłego.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w styczniu 2011r. było większe niż przed miesiącem, przekroczyło również poziom ze stycznia 2010r.
- W styczniu 2011r. w porównaniu do grudnia 2010r. stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła w większym stopniu niż wynosiła różnica między styczniem 2011r. a analogicznym miesiącem roku ubiegłego.
- Napływ bezrobotnych do rejestrów publicznych służb zatrudnienia w styczniu 2011r. był większy niż przed miesiącem i nieznacznie mniejszy w odniesieniu do stycznia 2010r.
- W styczniu 2011r. z ewidencji publicznych służb zatrudnienia wyrejestrowano mniej bezrobotnych niż przed miesiącem i przed rokiem.
- Styczniowy stan bezrobocia osiągnął poziom wyższy zarówno w odniesieniu do zanotowanego miesiąca wcześniej, jak i w końcu stycznia 2010r.
- W styczniu 2011r. zarejestrowano mniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej niż w styczniu 2010r. oraz grudniu 2010r.
- Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę była niższa od zanotowanej w styczniu oraz w grudniu 2010r.

Styczniowy rynek pracy charakteryzowało przede wszystkim pogorszenie zasadniczych wskaźników, wśród których istotne miejsce zajmuje stopa bezrobocia. Jej poziom w styczniu 2011r. był o 0,9 pkt. procentowego wyższy niż przed miesiącem i o 0,5 pkt. procentowego wyższy w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Dla przeciwwagi warto podkreślić, że w styczniu 2011r. w porównaniu do grudnia 2010r. zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 1019 osób, ale należy równocześnie nadmienić, że wyliczana dla grudnia 2011r. średnia obejmowała zmiany fluktuacyjne zachodzące w ciągu całego roku, czyli nieuniknione jest tutaj zderzenie ze zjawiskiem sezonowości i wpływu wcześniejszych zmian w zatrudnieniu na aktualną wielkość przeciętnego zatrudnienia. W relacji styczeń 2011r. do stycznia 2010r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 1393 osoby, co dodatkowo potwierdza rosnące tendencje w tym zakresie.

W styczniu 2011r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych była o 2736 osób większa niż przed rokiem, ale aż o 5714 osób większa niż przed miesiącem, czego przyczyną był wzrost liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych (o 584 osoby w relacji do końca grudnia 2010r.) oraz spadek liczby wyrejestrowań o 1404 osoby w porównaniu do ubiegłego miesiąca.

Dodatkowym utrudnieniem w podejmowaniu pracy przez zarejestrowanych bezrobotnych była ponaddwukrotnie mniejsza liczba miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej w styczniu 2011r. w porównaniu do analogicznego miesiąca roku poprzedniego. W relacji do poprzedniego miesiąca ofert pracy było o 98 mniej niż przed miesiącem. Diametralnie spadła liczba ofert pracy subsydiowanej, których w styczniu 2010r. było 1136 (czyli 71,2% wszystkich propozycji pracy w analizowanym miesiącu), podczas gdy w pierwszym miesiącu 2011r. zaledwie 241, co w kontekście ogólnowojewódzkich potrzeb rynku pracy wydaje się tzw. „kroplą w morzu”. Dodatkowo, w styczniu 2011r. średnio na jedną ofertę pracy przypadało 55 bezrobotnych, podczas gdy rok wcześniej takich osób było 22, a w ubiegłym miesiącu 49 zarejestrowanych.

Indykatory w Polsce - IV kwartał 2010r. oraz styczeń 2011r.:

- ✚ W IV kwartale 2011r. liczba aktywnych zawodowo spadła zarówno w odniesieniu do III kwartału 2010r., jak i analogicznego okresu roku poprzedniego. Wskaźnik aktywności zawodowej w IV kw. 2011r. był niższy niż zanotowany w III kwartale tego roku, ale równocześnie wyższy niż w adekwatnym okresie roku poprzedniego. Natomiast wskaźnik zatrudnienia pozostał na poziomie sprzed roku, ale był zdecydowanie niższy od zanotowanego w kwartale poprzedzającym.
- ✚ Styczeń 2011r. przyniósł wzrost przeciętnego zatrudnienia w relacji do końca 2010r., jak i stycznia 2010r.
- ✚ Stopa bezrobocia rejestrowanego była wyższa od zanotowanej w styczniu oraz w grudniu 2010r.
- ✚ Liczba nowozarejestrowanych w styczniu 2011r. uległa zwiększeniu w relacji do miesiąca ubiegłego, ale zmniejszyła się w porównaniu do stycznia 2010r.
- ✚ W styczniu 2011r. odpływ z bezrobocia był mniejszy niż w styczniu i w grudniu 2010r.
- ✚ Stan bezrobocia w końcu stycznia 2011r. przewyższał liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2010r., jak również stycznia 2010r.
- ✚ Liczba ofert pracy była mniejsza w styczniu 2011r., aniżeli miesiąc wcześniej, a w porównaniu do stycznia poprzedniego roku zmniejszyła się ponaddwukrotnie.
- ✚ W styczniu 2010r. na jedną ofertę pracy przypadło więcej bezrobotnych, aniżeli w grudniu i styczniu 2010r.

W zakresie rynku pracy tendencje charakterystyczne dla całej Polski w większości przypadków są adekwatne do wojewódzkich.

W styczniu 2011r. zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia tak w stosunku do ubiegłego miesiąca, jak i analogicznego okresu roku poprzedniego odpowiednio o ok. 122 i 200 tys. osób.

W styczniu 2011r. zanotowana stopa bezrobocia była wyższa o 0,7 pkt. i 0,3 pkt. procentowego w porównaniu do ubiegłego miesiąca oraz stycznia 2010r.

Wzrost stopy bezrobocia został wywołany m.in. wzrostem liczby bezrobotnych osób, których liczba powiększyła się o 150280 osób w stosunku do końca 2010r. Stan bezrobocia uległ zwiększeniu także w relacji do stycznia 2010r. o 52508 osób. Powód? Odpowiedź jest oczywista i jednoznaczna – wzrost liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych (o 5887 osób w por. do grudnia 2010r.) oraz spadek liczby wyrejestrowań (o 47975 osób w relacji do końca 2010r.). Ponadto niepokojący jest fakt, że w skali kraju w styczniu 2011r. w relacji do grudnia 2010r. spadła liczba miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 1845, w stosunku do początku poprzedniego roku różnica jest znacznie większa i wynosi o 13780 (z czego liczba ofert pracy subsydiowanej zmniejszyła się trzykrotnie).

Średnia liczba bezrobotnych przypadająca na jedną ofertę pracy w styczniu 2011r. była o 5 większa zarówno w odniesieniu do analogicznego miesiąca roku ubiegłego, jak i poprzedniego miesiąca.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiują w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samodzielnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
 e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy indywidualnych gospodarstw rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,
 f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
 g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
 h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
 i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
 j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
 k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 1 (639), GUS, Warszawa 2011 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 1/2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011.
- 4) *Sprawozdanie MPiPS - 01*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.
- 5) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami)*.
- 6) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl

Uwaga: Dane od 2009 r. prezentowane są zgodnie z klasyfikacją PKD 2007 i nie są w pełni porównywalne z danymi z 2008 r. publikowanymi wg PKD 2004.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indyktorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*:
<http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/>